

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se pokusila alespoň v základech pojednat o některých vybraných problémech metodiky vyšetřování trestného činu vraždy. Mým cílem bylo zdokumentovat tuto problematiku, co se týče právní úpravy, teoretických koncepcí a následně i některých příkladů z praxe.

Již v úvodu jsem zmínila, že vyšetřování vražd je jedním ze způsobů boje společnosti s patologickými kriminálními jevy. Jedná se o činnost nutnou, která musí být vykonávána v každé společnosti. Je zárukou její stability. Pouze stěží si lze představit fungování společenského systému, který by neměl vybudovány obranné mechanismy pro potlačování negativních společenských projevů jeho členů.

Po stručném úvodním pojednání o fenoménu násilí ve společnosti jsem se zaměřila na právní úpravu trestných činů vraždy a vraždy novorozence dítěte matkou, tak jak je stanovena právním řádem České republiky. Uvedené trestné činy jsem charakterizovala pomocí jejich základních znaků. Při zpracování této diplomové práce jsem čerpala z platné a účinné právní úpravy. Pouze jsem se velmi stručně zmínila o existenci nového trestního zákoníku, jenž nabude účinnosti 1. 1. 2010, kdy jsem pro srovnání uvedla některé základní odlišnosti od stávajícího TZ, které se týkají tématu mé diplomové práce.

Následuje kapitola věnovaná vývojovým tendencím vražd v ČR. Zde jsem čerpala z několika publikací předjímajících budoucí vývoj uvedeného trestného činu. Získané poznatky jsem následně shrnula do základních bodů. Cenné jsou jistě i statistické údaje týkající se četnosti a dalších skutečností týkajících se trestného činu vraždy, dle nichž lze rovněž usuzovat na další vývoj tohoto jevu.

Zbývající kapitoly práce jsou již plně věnovány problematice vyšetřování vražd. Snažila jsem se komplexně pojednat o základních prvcích dané problematiky a dále se již zaměřit pouze na vybrané vyšetřovací úkony. Z počátečních úkonů jsem si zvolila pátrání po pohřešované osobě, výslech osob blízkých pohřešované osobě, ohledání místa činu a mrtvolu a soudně - lékařskou expertizu. Z úkonů následných pak výslech obviněného, výslech svědka - poškozeného, vyšetřovací pokus a rekonstrukci trestného činu.

Teoretickou část práce jsem doplnila dvěma případy vražd z kriminalistické praxe. Dané vyšetřovací spisy mi byly půjčeny k prostudování Policií ČR, Správou Středočeského kraje. Jsem opravdu velmi vděčná za vstřícnost tamních kriminalistů, kteří mi věnovali čas a vybrali mi takové případy vražd, na nichž jsem mohla demonstrovat vyšetřovací úkony, které jsem zpracovala v teoretické části diplomové práce.

Kdybych měla zhodnotit poznatky, které jsem při zpracování své diplomové práce k danému tématu nabyla, shrnula bych je následovně.

K tomu, aby bylo vyšetřování vražd efektivní a účinné, je nezbytné, aby právní úprava, v jejíchž mezích se toto uskutečňuje, byla kvalitní. Je nutné, aby dokázala reagovat na současné problémy a plně vyhovovala požadavkům demokratického právního státu. I z těchto důvodů bude velmi zajímavé sledovat, zda nová právní úprava trestního zákoníku a trestního řádu naplní očekávání svých příznivců, či se tato v budoucnu neosvědčí.

Kvalitní právní předpisy však samy o sobě nejsou při vyšetřování vražd zárukou úspěchu. Obrovskou roli je třeba přičíst činnosti orgánů činných v trestním řízení, tedy jejich každodenní práci. Domnívám se, že by měla být věnována zvýšená pozornost kvalifikovanosti jednotlivých kriminalistů, s čímž souvisí potřeba kvalitního odborného vzdělání. Výchova a vzdělávání profesionálních kriminalistů by tedy měly být samozřejmou prioritou. Na každého kriminalistu jsou kladeny, co se týče náplně práce, obrovské nároky. Je tedy třeba, aby docházelo i k jejich adekvátnímu finančnímu ohodnocení. Pokud jsou totiž finanční podmínky neodpovídající, dochází k odlivu specialistů ze státních služeb do služeb soukromých, kde jim jsou nabízeny lepší finanční podmínky. Tento odliv lidských zdrojů pak vede k nežádoucímu oslabení policejního orgánu.

Kriminalisté disponují v dnešní době mnoha moderními prostředky používanými při vyšetřování. Je nutné reagovat pružně na proměny odehrávající se ve společnosti, které nachází svůj odraz i v kriminální činnosti. Objevují se nové, rafinovanější způsoby páchaní a utajování vražd. Aby bylo možno tyto odhalit, musí kriminalisté vhodně přizpůsobovat metodiku vyšetřování. Pro dnešní dobu je charakteristický obrovský

rozvoj informačních technologií a nových vědeckých metod. Kriminalisté by tedy měli umět těchto nových poznatků v co největší míře využít při odhalování trestné činnosti.

Závěrem mi nezbývá než konstatovat, že po seznámení se s danou problematikou, považuji za nutné vyzdvihnout obrovskou náročnost, jíž se vyznačuje činnost kriminalistů při vyšetřování vražd. Ne o všech povoláních lze říci, že jsou i posláním. V tomto případě to však platí bezpodmínečně. Kriminalisté jsou při výkonu práce vystavováni obrovskému vypětí. Jejich běžnou skutečností je střet se smrtí, a to v té nejhorší podobě, se smrtí násilnou. Jsou mnohdy svědky otřesných případů lidské brutality, což jistě musí mít svůj vliv na jejich psychické zdraví. Jsou rovněž vystaveni konfrontaci s pozůstalými. Ocitají se pod tlakem jejich očekávání, neboť na kvalitě vyšetřovací činnosti závisí zdárné odhalení a spravedlivé potrestání pachatele. Seběmenší chyba může mít fatální následky. Z těchto důvodů mám za to, že jsou kriminalisté hodni zaslouženého celospolečenského uznání.